

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lotsningslagen och lagen om fartygstrafikservice

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av arbetspensionslagarna och av vissa andra lagar (RP 207/2016 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- trafikråd Jari Gröhn, kommunikationsministeriet
- specialsakkunnig Magnus Nyström, miljöministeriet
- jurist Pekka Kouhia, Trafikverket
- utvecklingschef Jorma Rytkönen, Finlands miljöcentral
- affärsområdesdirektör Tom Ekegren, Arctia Ab
- ordförande Antti Rautava, Lotsförbundet rf
- huvudförtroendeman Juha Sihvo, Lotsförbundet rf
- verkställande direktör Olof Widén, Rederierna i Finland rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- kommunikationsministeriet
- Lotsförbundet rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lotsningslagen och lagen om fartygstrafikservice ändras. I lotsningslagen tas det in bestämmelser om skyldigheten att anlita lots och om kraven i fråga om lotsexamina och anordnande av dem. Lotsexamina kan anordnas av läroanstalter som uppfyller kraven och är godkända av Trafiksäkerhetsverket. Det föreslås att bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av styrsedel för lots, linjelotsbrev och dispens ska finnas på lagnivå. Kraven på att anlita lots blir lindrigare för små fartyg, för fartyg som transporterar kondenserad naturgas, lätt brännolja eller brännolja med låg svavelhalt och för isbrytare. Bestämmelserna om tillsynen över att lotsningslagen följs föreslås bli preciserade. I lotsningslagen föreslås det nya definitioner, av vilka största delen hänför sig till bestämmelser som flyttas till lagen från statsrådets gällande förord-

Betänkande KoUB 26/2016 rd

ning om lotsning. Bestämmelserna om ändringssökande preciseras när det gäller beslut av läroanstalter. Till lagen om fartygstrafikservice fogas det en bestämmelse om VTS-myndighetens skyldighet att anmäla iakttagelser som gäller lotsningen, och lagens tillämpningsområde preciseras på motsvarande sätt. Samtidigt lättar man på anmälningsformalitetserna för bogserbåtar. Genom ändringen av lotsningslagen lämnas bogserkombinationer och små fartyg utanför regleringen och de administrativa förfarandena, så att ändringen främjar målet för statsminister Juha Sipiläs regering att göra författningarna smidigare.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet anser att lotsning i det svårnavigerade kustområdet i Finland är mycket viktigt för säkerheten till sjöss. Fungerande sjötransporter är en första rangens fråga bland annat för Finlands utrikeshandel, men säkerheten till sjöss måste tryggas också med tanke på skyddet av miljön.

De föreslagna preciseringarna och lättnaderna i fråga om lotsningskraven är motiverade. Det föreslås att bland annat isbrytare ska befrias från kravet att anlita lots, vilket innebär att de inte längre behöver anhålla om dispens för lotsfrihet. I propositionen föreslås också bestämmelser om lotsexamina. Vidare effektivteras tillsynen över lotsningen.

Under utfrågningen av sakkunniga framfördes det farhågor som gällde säkerheten till sjöss och miljöskyddet. Begränsningen av skyldigheten att anlita lots och att i det sammanhanget ange djupgående som det avgörande kriteriet ansågs inte i alla avseenden ha positiva effekter på sjösäkerheten. Bland annat finns det för att undvika miljöskador allt skäl att uppmärksamma navigeringen av små fartyg som transporterar kondenserad naturgas (LNG Liquefied Natural Gas) eller lätt brännolja eller bränsle med låg svavelhalt. Utskottet konstaterar att man med propositionen vill främja användningen av sådant bränsle som betraktas som miljövänligare. Därför tycker utskottet att det är på sin plats att kräva att dessa små tankfartyg har två linjelotsar. Det är motiverat att följa hur användningen av LNG utvecklas och vilka faktorer som påverkar användningen.

Under utfrågningen fördes också den åsikten fram att bunkring från fartyg till fartyg, alltså bränslepåfyllning, är en mycket större miljörisk än bränslepåfyllning från tankbil. På grund av de teknikrelaterade eller mänskliga faktorerna som sammanhänger med bunkring är det viktigt att säkerställa i synnerhet personalens kompetens, menar utskottet, Detta kan lämpligen ske i samband med att miljötillstånd beviljas.

Enligt information till utskottet har olyckorna till sjöss ökat under 2016. Utskottet menar att säkerheten till sjöss i det stora hela ligger på en hög nivå i landet men att man bör fundera på hur säkerhetskulturen och lägesuppfattningen ska förbättras för att kunna vända den negativa trend som noterats de senaste månaderna. För att avvärja olyckor måste det satsas bland annat på ökad farledssäkerhet, bättre navigeringsanordningar och ökad kompetens hos manskapet. Utskottet anser att de nya tillsynsuppgifter som VTS-myndigheterna (Vessel Traffic Services) föreslås få när det gäller lotsning bidrar till att öka säkerheten till sjöss.

Betänkande KoUB 26/2016 rd

Det är bra om utbildningsanstalternas fartygssimulatorer kan utnyttjas vid lotsexamina för att genomföra övningsfärder. Utskottet påpekar också att det vid isbrytning som baserar sig på mellanstatliga överenskommelser bör garanteras att säkerheten i isbrytarverksamheten beaktas i behövlig mån.

Utskottet finner det beklagligt att propositionen har lämnats till riksdagen i ett synnerligen sent skede med allt vad det innebär för bland annat isbrytningen. Lagen bör träda i kraft så snart som möjligt. Konsekvenserna av lagändringarna måste följas bland annat när det gäller de lindrade kraven på att anlita lots och i synnerhet bunkring från fartyg till fartyg och dess eventuella verkningar på miljön. I förekommande fall måste lagens bestämmelser ändras.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 207/2016 rd utan ändringar.

Helsingfors 2.12.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ari Jalonon saf
vice ordförande Mirja Vehkaperä cent
medlem Mikko Alatalo cent
medlem Katja Hänninen vänst
medlem Jyrki Kasvi gröna
medlem Jukka Kopra saml
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Eeva-Maria Maijala cent
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Markku Pakkanen cent
medlem Katja Taimela sd
medlem Ari Torniainen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.